

Előfizetési árak:

Egy óra . . . 24 f
Fél évre . . . 144 f
Egész évre . . 288 f
Egy példány ára 6 f

Mirdetések megállapodás szerint.

HADÚSÁG

Hétfői-hírlap

SZERKESZTŐ
KIADÓHIVATAL
DEBRECEN,
FERENC JÓZSEF-
UT 77. II. EM. 7.

Telefon:
27-43. és 31-77.

Főszerkesztő: TAMÁSSY LÁSZLO.

Felelős szerkesztő: MEISSNER KAROLY

Az elmúlt héten

a római külpolitikai tárgyalások állottak úgy az ország, mint az európai közérdeklődés homlokterében. Ez a nagyfokú érdeklődés indokolt is, mert kétségtelenül a nemzetközi gazdasági kapcsolatok megteremtése és kiépítése szempontjából elsőrendű jelentőségű. Bizonyos, hogy e pillanatban a gazdasági érdekeink és életünk szempontjából gyakorlati eredményeket nem hoztak a római tárgyalások, azonban annál fontosabbak azoknak külpolitikai jelentőségük, mert lehetővé teszik a szóbanforgó három nemzet gazdasági kapcsolatainak kimélyítését.

Legjobban érdekelheti a római ut eredménye a környező országok közül Csehországot. Erős szorongás érzése hatja át Prágát, ha figyeli, hogyan kénytelen egyre inkább visszavonulni külkereskedelmi és külpolitikai téren a defenzív hadállásokba és vele szemben hogyan jut Magyarország aktivitásba, pedig jó 15 év óta egyéb sem történik, mint olyan lépések, amelyek Magyarország elszigetelésére törekedtek.

E törekvések központjában Csehország állott s a pókhálót, ami Magyarország körül szövődött, nem olyan könnyű volt széjjeltépni. A magyar miniszterelnök zsenialitása kellett hozzá, hogy megbukjon az a negatív zsenialitás, amely eddig nem épített a Duna völgyében, hanem csak sakkban tartott. Tehetsége abban merült ki: hogyan lehetne Magyarországot térdre kényszeríteni?...

Most aztán nem tudja Csehország, hogy merre kapkodja a fejét. Ha egyik irányba tekint, látja a magyar-német megegyeződést s ha a másik irányba néz, a magyar-olasz megegyeződés következményeit mérlegelheti. A bekerítéssel bekerített lett és amidőn ezt megállapítjuk, nem politizálni akarunk, hanem csak a józan ész parancsára hivatkozunk. A józan ész parancsa az, hogy Csehország számoljon az adott gazdaságpolitikai helyzettel és lássa be, milyen végzetes utra lép, ha nem a dunai népek békéjét, hanem azok ellentétét akarja ápolni. Be kell látnia, milyen fontos

Olaszország Magyarországnak mellett

Mussolini hatalmas beszéde Haldoklik a Népszövegség - Németországnak jogában áll fegyverkezni

Budapest, március 18. A magyar rádiószolgálat vasárnap délelőtt közreadta a római fasiszta nagygyűlés lefolyását. Ez ötvenként tartani szokott és ez alkalommal másodízben összejött fasiszta nagygyűlésen tizenhárom nemzeti konföderáció vezetője, tehát az egész olasz nép képviselője jelent meg. A nagygyűlést az Operaházban tartották meg s azon 5000 ember volt jelen. A nagygyűlésen Mussolini közel egy órási hatalmas beszédet mondott. A tömeg leirhatatlan lelkesedéssel üdvözölte a Duce-t és folytonos tetszőnyilvánítással kísérte nagy beszédét.

Beszéde elején Mussolini arról szólt, hogy a fasiszmus olasz eszméből született meg s két alapja van, egy negatív: leszámolás a múlttal és egy pozitív: a jövő építése.

A múlt princípiumai meghaltak, amit adni tudtak, aultak s a demokrácia és liberalizmus semmit sem mondanak a mai embernek.

A ma alapja a párt és az állam. A nép a pártot keresztül érvényesíti. A munka nem állitmánya, hanem alanya az államnak. A párt mindig új fiatal erőkkel erősödik. Felsorolta, hogy a fasiszmus 1940-ig mit akar alkotni. Róma — mondta, — nem egy város, hanem egy eszme, egy intézmény megtestesülése. Közel négy millió lakást vizsgáltak meg és ezekből 400.000 lakhatatlan. Ezeket az idén lebont-

ják és újakat építenek. Így szoktatják vissza a földhöz az ottan feleslegesen a városba tódult elemeket.

Ezután beszélt a külföldi kapcsolatokról. Ausztriával — mondta — Itália mindig barátságos politikát folytatott. Ezután is így lesz és ...

Olaszország megvédi Ausztria függetlenségét és Ausztria mindig számíthat Olaszországra.

Jugoszláviával a diplomáciai viszony korrekt, a viszonyon javítani lehetne, ha az előfeltetelek megvannak. Franciaországgal javult a viszony, de a valóság az, hogy a kisebb vagy nagyobb problémák merülnek a megoldás útján.

A múlt napokban — folytatta — vendégül látta Olaszország Gömbös és Dollfuss miniszterelnököket. A három ország közt létrejött a barátságos megállapodás.

Magyarország hatalmas magyarlakta területektől lett megfosztva. Olaszország megfosztva. — Olaszország mindig számíthat. Magyarország igazságot kér, amelyet a békeszerződés aláírásakor meg is ígértek neki. A magyar erős nép, amely teljesen megrádemli a jobb jövőt. A tegnapi szerződés megvalósítja a jobb gazdasági jövőt.

Ki kell lépni a frázisok területéről

s a tényekre kell áttérni. A nemzetek szövetségét át kell alakítani.

Ha a leszerelési konferencia csődöt mond, pedig nem lesz eredményes, akkor nincs más hátra, mint hogy bejelentik a nemzetek szövetségének halálát.

Németországot nem lehet alsóbb sorban tartani, hiszen Németország mégis csak tett valamit a kultúra érdekében. Vissza kell adni Németországnak a fegyverkezés jogát.

Amely nép élni akar, annak szüksége van katonaságra nem támadás, hanem védekezés szempontjából. Olaszország földrajzi helyzetét tekintve majdnem sziget, földrajzilag és etnikailag zárt egység. Az olasz népek földművesnek és tengerészeknek kell lennie.

Beszélt ezután Olaszország gyarmati szükségletéről. Végül arról szólt, hogy szükség van a folytonos fasiszta forradalomra,

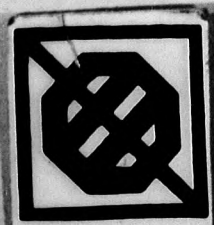
a polgári szellem megöli a fasiszmusnak.

A folytonos forradalmat meg is fogja csinálni az új és új ifjú fasiszmus. A fasiszmus a munka, annak hite, hogy mindig van cselekedni való. Ezt az ifjakra kell bízni. A korporációknak pótolni kell a parlamentárizmust a folytonos forradalmakkal. Aki nem jön velük, azt az utszélen hagyják.

helyzet az, hogy Magyarország messze távoli piacokat kénytelen keresni, ahelyett, hogy a szomszéd országokkal, azok jóindulatára támaszkodva, kereste és találta volna meg boldogulását.

Magyarország nem jókedvűből tekint a távoli piacok felé, hanem kényszerűségből, mert élni akar és Csehország most láthatja, hogy a

magyar államférfiak zsenialitása termékeny és teremtő erő, nem pedig az üres intrika és kötözködés ereje!

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Tiszántuli kirendeltsége

TARLÓVETÉSBE

KÁLISÓ

SZUPERFOSZFÁT

PÉTI SÓ

Angliából importált bőtermő, tápus és jótékarmányt szolgáltató

Valamint az összes MŰTRÁGYAFÉLEK jutányos és kedvező feltételek. Répavetőanyag Zsákok új lezártított úrbau. Csávézőszerek.

TARLÓRÉPAMAG

Hunyadi ucca 13.

TELEFON : 27—97.

TELEFON : 27—97.

Mindössze 55.623 tulajdóssodott gazda van az ország területén

A LEBOSz kölesönöket nem számítva, az országban mintegy 330 ezer gazdának van a hitelintézetek fel szemben bekebelezett tartozása, amelynek összege 1054 millió pengő. Ez összes tartozásainak nem egészen háromnegyed része. Ezek között a gazdák között pedig 55.623 van olyan, akinek a hitelintézeti adósságok összege meghaladja a birtok kat tiszta jövedelmének negyvenszeresét. A gazdavidelmi rendelet tudvalevőleg ebben állapítja meg az eladósodott ságnak azt a mértékét, amelynek lekövetkezése esetén a védelmet a birtok számára kérni lehetett. Ez a keréken 55.000 gazda (az adós gazdák 16,9 százaléka) tartozik 403 millióval, vagyis a bekebelezett terhek 32,2 százalékával. A negyvenszeresnél nagyobb megterhelés fokozatai szerint az adós gazdák száma így alakul: a kat tiszta jövedelem legalább ötven-szeresének megfelelő adóssága minden nyolcadik gazdának, hatvan-szorosnak megfelelő minden tizediknek, hetvenszeresnek megfelelő minden tizenharmadiknak van. — Összesen nem egészen huszezer gazda van az egész országban, akinek adósságai meghaladják a kat. tiszta jövedelem nyolevszorosát. Ez az adós gazdák 12,6 százaléka.

Birtokcsoportok szerint a legjobban eladósodtak az 1 holdnál kisebb törpebirtokosok, amelyeknél az adósságok az adós gazdák fele részét meghaladják a negyvenszeres mértékét és 28 százaléknál meghaladják a nyolevszorost is.

A legkedvezőbb helyzetben a 3—10 holdas gazdák vannak, akik közül 42,7 százaléknak van olyan adóssága, amelynek terhe a kat. tiszta jövedelem negyvenszeresét meghaladja. Nyolevszoroson felül pedig az adós gazdák mind-

össze 1,2 százaléka került ebbe a birtokcsoportba. A legrosszabb helyzetben pedig az 5 holdon felül az 500—1000 holdas gazdák csoportja van, mert ebben a csoportban a gazdák 43,8 százalékának nagyobb az adóssága a negyvenszeresnél.

Előadások a hajduszoboszlói Casinóban

Az elmúlt napokban a hajduszoboszlói Casinó elnöksége igen jól sikerült kulturális estét rendezett, amelyen a Casinó tagjai, családtagjaikkal együtt, igen szép számmal jelentek meg. A Casinó illusztris elnökének dr. Körner Géza-nak közvetlen, bevezető szavai után Meissner Károly mezőgazdasági kamarai titkár tartotta meg szabadelőadását „A dudai államok gazdasági együttműködésének le-

hetőségeiről — különös tekintettel a folyamathban levő külkereskedelmi tárgyalásokra” címmel. Beszédében foglalkozott az időszaki közép-európai gazdasági kérdésekkel és megjelelte a követendő külkereskedelmi politikának útjait is.

A tetszéssel fogadott előadás után dr. Adám Samu fürdőorvos tartott élénk érdeklődés mellett felolvasást a hajduszoboszlói gyógyfürdőről.

Anglia lakossága meghaladja a negyvenmilliót

Most adták ki az angol statisztikai hivatalnak az 1932-évre vonatkozó népmozgalmi adatait. Ezek szerint Anglia lakossága 1932 június 30-án 40.201.000 volt. A lakosság növekedése egészen jelen-

téig volt egy év alatt: 1931-ben a lakosság száma 39.952.377 volt. A születések arányszáma még mindig csökken. A születések száma 1932 június 30-ig számítva egy év alatt 613.972 volt, ami

18.109-cel kevesebb, mint a megelőző évben. Százalékban kifejezve ez 15,2 születést jelent minden ezer lakos után, ami az eddig feljegyzett legalacsonyabb arány szám Angliában. Csökkent a házasságok száma is.

FELHÍVÁS.

A debreceni négyévfolyamu fű felkészítési iskola, a régi Kereskedelmi Akadémia pünkösdkor ünnepli meg 75 éves fennállásának emlékét. Ebből az alkalomból az iskola régi emlékeiből az iskola épületében kiállítás rendez. Megkérjük az iskola barátait, ha az iskolára vonatkozó emlékeik vannak, ezeket becsásásák a kiállítás rendelkezésére. Az emlékekről nyugtát adunk és a kiállítás befejezése után köszönettel visszaszolgáltatjuk. A tárgyakat a fű felső kereskedelmi iskola igazgatói irodájában, Debrecen, Ferenc József ut 8 sz. II. é. I. emelet veszik át.

VIGSZINHÁZ
TELEFON 14-71

Hétfőtől

Harry Piel

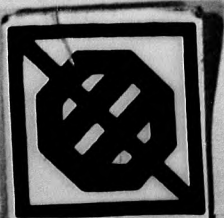
legizgalmasabb filmje:

A láthatatlan ellenfél

[Kisértet a városon keresztül]

Előadások kezdete hétfőn:
5—7—9 órakor.

Az első előadás **mórsókelt** helyén.

gyári áron beszerezhető a tisztántali fölerakatnál,

Kontsek Géza krt.

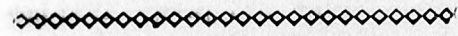
HIRDESSZEN
H A J D U S A G
HETILAPBAN.

Színház

Március 19., hétfő este 8-kor:
Selmeci bál. (A 25. bérlet.)

Március 20., kedd este 8-kor:
Jedermann. (Akárki.) (Repriz.)

Március 21., szerda este 8-kor:
Selmeci bál. (B 25. bérlet.)

Gazdasági, konyhakerti és virágmagvak

Legmegbízhatóbb beszerzési forrása

Kontsek Géza k. r. t

Debrecen

Kézimunkál?

Akkor a mintákat, pamutokat, kézimunkafelszereléseket nálam szerezzé be.

Késmunkák nagy választékban

Szentesi Pálné

előnyomda és kézimunka szállátele

DEBRECEN, CSAPO-U. 11.

FASABLONOK JO KARBAN
LEVŐK ELADÓK.

Ne törje a fejét

hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok közt hol készíttesse el olcsón, de azért izlésesen és jól nyomtatványait, üzleti könyveit, hanem

határozzon

és rendelje meg nyomtatványait Debrecenben, Sas-utca számalatt KORVINnyomdában.

Jön a „benzinsertés” Debrecen szeretné megszerezni a Farben-industrie zsirtelepét

A „Magyarország” közli a debrecenieket érdeklő következő cikket:

Uj fogalom vonult be a magyar-német kereskedelmi szerződés alapján gazdasági életünkbe: a „benzinsertés”. Meg kell ismerkedni a magyar közönségnek ezzel a

fogalommal; a kiindulási pont az, hogy a német szerződés hetven-ezer kiló magyar sertés bevételét biztosítja Magyarország számára. Ezenkívül beengednek a németek százötven vagon szalonnát és háromszáz vagon tiszta zsirt is.

Már most a németek nem szive-

Pekk, Futor

valamint a M. kir. Földművelésügyi Minisztérium által engedélyezett

gyümölcsvédelmi szere

gyári áron megrendelhetők

Magyar

Mezőgazdák Szövetkezete

Tisztántuli Kirendeltségénél

Debrecen, Hunyadi u 13 szám alatt

sen látnák, ha a határo^{ra} átsétálna a magyar sertés, ennél fogva átveszik ugyan a hetven ezer kiló magyar sertést, azonban a magyar területen akarnak belőle zsirt előállítani. A zsir kivonása a híres német vegytröszt: a Farbenindustrie különleges eljárása szerint fog megtörténni, az eljárás során a benzinnel is szerepe van és így vonul be a magyar gazdasági életbe a „benzinsertés” fogalma.

A zsir kivonása céljából külön telepet szándékozik a Farbenindustrie nálunk felállítani. Az ilyen ipari üzem létesítése munkát jelent a lakosságnak - megindult tehát a versengés a városok között. A Farben urai először a Dunántulra gondoltak, az egyik dunántuli uradalom területén alakítanák át a benzinsertést tiszta zsirrú, mint hivatalosan nevezik: „pure trade” megjelöléssel. Ujabbán Debrecen is akcióba lépett és a város szeretné, ha területén vagy környékén indulna meg a Farben üzeme.

A tárgyalások lassan haladnak, mivel nem tudja előre: mit csináljon 70.000 kiló sertés hússal. A sertéshússra ugyanis nincs szükségük a németeknek, csak a zsirt szeretnék átvenni. Lehet, hogy Magyarországon adják el majd a feldolgozott 70.000 sertés húsát, ez esetben a magyar fogyasztás egy időre olcsón jutna sertéshúshoz.

Nem szabad magas kamatlábat felszámítani

A gazdaadósok köréből sürin érkeztek panaszok a pénzügyminiszterhez, hogy egyes pénzügyezetek a gazdaadósok együtt kötelezettjeitől, — tehát a készfizető kezeztől, az egyenes adóstárstól, vagy a váltó aláírótól, — nagyobb mértékű kamatot vagy tökeviszafizetést követelnek, mint amennyit a gazdaadós a rendelkezések értelmében fizetni köteles. Ezért a Pénzügyügyi Központ a legnagyobb nyomattékkal arra kérte a vidéki hitelintézeteket, hogy csak oly mértékű kamatot megfizetését igényeljenek, amely a kamathozzájárulással és a hitelintézetet terhelő fél százalékos számitásba vételével adja a felszámítható kamattételt. Tehát a kamatosok terhelés év fél százalékos erejéig feltétlenül a pénzügyezeteknek kell viselniük. A Pénzügyügyi Központ még arra is figyelmeztette vidéki tagjait, — hogy a védett gazdaadós együtt kötelezettjeitől a védelmi idő alatt ne igényeljenek peres vagy végrehajtási uton nagyobb töketörlesztést, mint a mennyi a gazdaadóstól követelhető.

- 3 éves és 2 éves saját tenyész-
- tésű házilag törskönyvezett,
- ridegen tartott magyar tenyész-
- bikák állanak a gazdaközönség
- rendelkezésére a Kisujzálási
- Közbirtokosság Kecskési gaz-
- daságában Tiszacsege

Ujabb alapon tárgyalnak a gyapjuértékesítésről

Az a haza a gyapjuértékesítés megszervezése körül.

Mint ismeretes, a földművelésügyi miniszter a gazdákat a textiltársaságokkal való közvetlen tárgyalásra és meg egyezésre utasította és heteken keresztül folytak is a tárgyalások, amelyek azonban konkrét eredményre nem vezettek. A megbeszélések legutóbbi fázisában a gyárak megtették a gazdáknak ajánlatukat, amelyben 30 százalékos felárral akarták a gyapjut átvenni. A gazdák ezzel szemben merőben megmaradtak eredeti álláspontjuk mellett, a mely ennél magasabb fix árat követel és ki akarta kapcsolni teljesen a magyar piacról a világpiacon árhullámban befolyását. A két álláspont így egymással szembe került és mivel egyik fél sem akart engedni, újból a minisztérium közbe kellett lépnie.

A minisztériumban megtartott értekezleten ezután újabb elgondolatok kerültek elő, melyek megkezdődik a gazdák és a feldolgozó ipar között a közvetlen tárgyalás. Az elgondolás most is az, hogy a feldolgozó ipar azt a gyapju-féleséget, amelyet fel tud használni, felveszi és ezt kontingens megadásával biztosítja a gazdáknak. A kontingens mennyiségére 30 százalékos felárat ad a világpiacon árszínvonal felett. A főnem gyapjut, amelyet a hazai ipar nem tudna felhasználni a szokott módon, a kivételben értékesítik, míg a fel nem használható, durvább minőségű gyapjut, a melynek a külföldön való kelen-dősége és ár alakulása is esekélyebb, finanszírozás ellenében fogják kiszállítani, tehát itt is jelentős ár előnyök lesz a gazdáknak. Az itt ismertetett újabb elgondolás körül most megindultak a tárgyalások és — mint halljuk —

ez az alapon a szembenálló felek egyenesen közelebb kerültek egymáshoz, úgyhogy meg van a lehetőség a közeli meg egyezésnek. — Erre különben szükség is van,

mert április vége felé már megkezdődnek a nyírások és a megállapodások, illetve a azzal kapcsolatos munkálatoknak akkorra már készen kell lenni.

Öltönykészítés kétszeri próbával **18**

TEGDES
uriszabónál, Kálvin tér 2.

A hajdumegyei földeken nem mutatkozik kár a vetésekben

Mint Sargóth Jevő gazdasági főtanácsos február havi jelentéséből értesülünk, a februári esapadék a szokott normális mennyiségnél kevesebb volt. A hótakaró ugyan teljesen eltűnt, azonban a hónap második felében fellépő enyhe időjárás következtében a vetésekben ez idő szerint károsodás nem igen észlelhető, dacára annak, hogy a hótakaró nélküli vetések a na-

gyobb hidegeket igen megsínylettek. A késői vetések még nem keltek ki, úgyhogy ezekről még nem lehet fizta képet alkotni. A külső mezőgazdasági munkák csak február utolsó napjaiban indultak meg. Tégla, baromfityesztő mintaközösségben jelenlegi állomány és az igényelt baromfityesztő-összeíratt. A múlt évi kedvezőtlen időjárás következtében Hajdu

A gazdaadósság rendezési ügyében minden bajbajutott előfizetőnk részére teljesen ingyen adunk kimerítő felvilágosítást és tanácsot
Csak a tanácsot kérő levélhez kell csatolni negyven fillér válaszbélyeget!

Tavaszi szükségleteinek beszerzésénél

vegye igénybe a

TAKARÉKOSSÁG KERESKEDELMI RT.

ötletes és legkényelmesebb vásárlási és fizetésj rendszerét!

46 kiszolgáló cég áll rendelkezésre

pazar választékkal és legelőnyösebb árakkal,

hol minden elképzelhető szükségletét a legelőnyösebben elgítheti ki! — Ha vásárlási igazolványa nem lenne, forduljon ennek megszerzése végett a

Takarékosság Kereskedelmi RT. Igazgatóságához mely ez irányban mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál

TAKARÉKOSSÁG KERESKEDELMI R. T.
DEBRECEN, DEÁK FERENC UTCA 6.

HIRDESSEN

A „HAJDUSÁG”

HÉTFŐI UJSÁGBAN

nagyében a tengeri keltőn nem érett be és így igen sok esetben csiraképesége nem lesz megfelelő. A gazdák figyelmét felhívják, hogy tengeri vetőmagvaikból sürgősen tegyenek csiráztatási próbát és annak megfelelő vetőmagot használjanak.

KAIRO NEM TÜRTE!

Kairóban előadásokat akart tartani egy francia szintársulat. — Pont azon darabok voltak a programján amelyeknek magyar fordításait, mint afriairodalom modern alkotásait dícsérik. A kairói hatóságok azonban e darabok színrehozását megtiltották azzal az indoklással, hogy erkölestelenek és az egész szintársulatot kiltották a városból.

Adóstatistika

Mi sem mutatja jobban szerencsétlen országunk gazdasági leromlását, mint a fogyasztás és adóstatistika. A fenyüzési adó alá eső fogyasztás az 1929. évi 130 millió pengőről 1932-ben 30 millióra esökkent. A sörfogyasztás ötven százalékkal esett vissza. A forgalmi adó bevétele 33 százalékkal esökkent. Budapesten egy adózó 1931-ben 293 pengő, 1932-ben 366 pengő jövedelmi adót fizet, ugyanakkor, amikor a gazdasági viszonyok leromlása következtében a kereseti lehetőségek a minimumra estek. Az adóvégrehajtások száma Budapesten 1930 október havában 26.000, 1932 októberében már 45 ezer, míg az elmúlt év tíz hónapjában a főváros területén 324.800 végrehajtást vezettek.

Ujabb személyi változások híre a Mav-nál

Mint értesülünk, az Államvasutaknál újabb kinevezések készülnek. A forgalmi főosztály vezetője, Prihradny Kálmán kormányfőtanácsos, szolgálati idejének lefűltével nyugalmába vonul és helyébe a miskolci üzletvezetőség vezetője, Csordás István lép.

A kereskedelmi főosztály vezetője Veress Gábor lesz, aki Szegedről került a gépészeti főosztály vezető helyére, orsovai Láner Kornél mellé.

HIRDESSEN

A „HAJDUSÁG”

HÉTFŐI UJSÁGBAN

